

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
İslam'da Aklileşme Hareketi: Mutezile Kelamı	TİB5041		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Temel İslam Bilimleri - YL - Lisansüstü (Yüz yüze)				
Amaç	Kelam ilminin kurucusu Mu'tezile ekolü hakkında bilgi vermek ve İslam düşüncesine katkısını incelemek.				
Ders İçeriği	Mutezile'yi doğuran koşullar. Mutezile'nin Öncüleri: Vâsıl b. Atâ ve Amr b. Ubeyd'in Mu'tezile'nin teşekkülüne etkileri. Erken dönem Mu'tezilî düşünceler ve oluşumları. Beş Esasın erken tezahürleri. Mutezile'de Farklılaşma: Basra ve Bağdat Mu'tezilesi. Mu'tezilî düşüncesinin sonraki gelişimi.				
Ders Veren	Doç. Dr. Hüseyin MARAZ				
Ders Kaynakları	1. Kâdî Abdülcebbar, Şerhu'l-Usûli'l-Hamse, Kahire, 1965; 2. Kâdî Abdülcebbar, el-Muğnî fi Ebvâbi't-Tevhîd ve'l-Adl, Kahire, 1960-65; 3. Orhan Ş. Koloğlu, Cübbâîler'in Kelâm Sistemi, İstanbul, 2011; 4. Harry A Wolfson, Kelâm Felsefeleri, İstanbul, 2001; 5. Richard M. Frank, Beings and Their Attributes, Albany, 1978.				

Hafta	Konu
1	Mutezile kavramı
2	Mutezile Ekolünün İsmi, Tanımı ve Ortaya Çıkışı
3	Mutezilenin Temel Kaynakları
4	Mutezile'nin öncü isimleri
5	Mutezile'de beş esas: Tevhid
6	Mutezile'de beş esas: Adalet
7	Mutezile'de beş esas: Va'd ve va'id
8	Arasınav
9	Mutezile'de beş esas: el-menzile beyne'l-menziletayn
10	Mutezile'de beş esas: emr-i bi'l-ma'ruf nehyi ani'l-münker
11	Mutezile'de Akıl Kullanımı: Hüsün ve Kubuh.
12	Mutezile'de akıl ve bilgi teorisi
13	Mutezile'nin tabiat düşüncesi
14	Mutezile'nin sıfat anlayışı
15	Mutezile'nin fiil anlayışı
16	Final

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	3	14
Önceden planlanmış özel beceriler	Problem Çözme	2	8
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	2	14
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	3	14
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Küçük Grup Tartışması	3	7
Ara Sınav 1		2	1
Ödev 1		36	1
Final		2	1
Ders İş Yüğü:		189	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		7,41	

Program Çıktıları	
1	Temel İslam bilimleri alanındaki temel kaynakları, gerçekleştireceği bilimsel araştırmalarda kullanabilecek düzeyde tanıır.
2	Araştırma yapma ve kaynakları uygun şekilde kullanma becerisine sahip olur.
3	Araştırma yapabilecek yeterli bilgi birikimini edinir ve alanla ilgili temel bilgilere sahip olur.
4	Bilgi kaynaklarından elde ettiği bilgileri, bilimsel kriterler çerçevesinde değerlendirir.
5	Alanla ilgili meseleleri tanıır, söz konusu meseleler üzerinde bilimsel düşünme becerisi kazanır.
6	Alanla ilgili kaynakları kullanabilecek derecede Arapça ve bir batı diline sahip olur.
7	Bilimsel araştırma etiğine sahip olur.
8	Alanla ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
9	Alanında edindiği bilgileri, farklı alanlardan gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlar ve yeni bilgiler üretir.
10	Alanla ilgili edindiği bilgileri sözlü ve yazılı olarak kullanma becerisine sahip olur.
11	Alanıyla ilgili etkinliklere katılır ve katkıda bulunur.
12	Uzmanlık bilgi ve becerilerini, disiplinler arası çalışmalarda kullanır.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12
Mutezîlî düşüncenin kelamî epistemolojideki yerini kavrayabilir.	4	3	3	5	3	4	4	-	4	5	4	3
Mutezîlî metinleri analiz edebilir.	4	5	5	4	3	4	5	5	4	3	4	3
Mutezîlî düşünce sisteminde günümüze yönelik çıkarımlar yapabilir.	4	5	4	4	4	4	5	5	3	4	4	3
Dinin anlaşılmasında akılcı perspektif geliştirebilir.	4	4	4	4	4	3	5	4	4	-	5	3
Mutezile Kelam yöntemini kavrar.	4	4	4	4	4	3	4	4	3	4	4	3

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/343018>